

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς

Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπερ καὶ «Ἐστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὐρίσκονται
παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

11 Ὁδὸς Μουσῶν 11

Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π.μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς
ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνε-
ται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτῶ
ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυ-
πόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα
τὴν διαμογὴν τῆς ἀποστελ-
λούσης δὲν εἶναι δεκτά. —
Πᾶσα ἀγγελία ἀφορώσα εἰς
τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διέθυσ-
σιν ὀφειλοῦσι ν' ἀποστέλλουσι
γραμματὸσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Τὸ αἰσθημα τῆς μητρότητος. Ὁ μόνος
μέγας τοῦ αἰῶνος. — Δράσις τῶν ἐν Πειραιεὶ Ἑλληνίδων. Αἱ Ἑλληνί-
δες ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ Ἐκθέσει. — Ἀνεκδοτὸν ποίημα τοῦ Σολωμοῦ.
— Ἡ Ἑλληνὶς μήτηρ (ποίησις εἰς πεζὸν τοῦ Σολωμοῦ, μετάφρασις
ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ). — Μία ἀνάμνησις (ὑπὸ δας Βιρῆνης Ζαχισιάνου). —
Ὁ Γλάδστον (ὑπὸ Ἄρ. Προβελεγκίου). — Συνέχεια ἐθνικοῦ ὕμνου. —
Ἀλληλεγραφία. — Συμβουλή. — Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Φίλη μου,

Πολὺ κκλά. Αἱ ἐπεξηγήσεις τῆς ἐπιστολῆς σου μοῦ δί-
δουν τὸν μίτον διὰ τοῦ ὁποίου ἠμπορῶ νὰ παρκαλουθῶ
καὶ τὰς σκέψεις σου καὶ τὰ αἰσθηματὰ σου, ἀνὰ μέσον τοῦ
σκοτεινοῦ καὶ ἀβεβχίου δρόμου, εἰς τὸν ὁποῖον φέρεσαι.

Καὶ ὅσον ψυχολογῶ μὲ τὰ αἰσθηματὰ σου, τόσον πείθομαι,
ὅτι φοβεῖται κανεὶς ἀκριβῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πολλὰς τοῦ δί-
δει ὑποσχέσεις καὶ ἐλπίδας εὐτυχίας καὶ χαρᾶς Ἡ γέννησις
ἐνὸς παιδιοῦ φέρει ἀνκνιρρήτως πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ συνο-
δεύεται ἀπὸ πολλὰς ἐλπίδας. Ἦτο τὸ ὄνειρόν σου, τὸ ὁ-
ποῖον σύ ὡς καὶ ὄλαι ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἔχομεν ἀπὸ τῆς στιγ-
μῆς ὅπου μικρὰ παιδάκια θέτομεν τὴν πρώτην κούκλαν εἰς
τὰ μικροσκοπικὰ ἀκόμη χέρια μας, ἀσυνείδητα δέ, χωρὶς οὐ-
δεμίαν νὰ ἔχομεν περὶ τούτου ἰδέαν, ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκεί-
νην χριόμεθα μὲ τὸ χρέσμα τῆς μητρότητος. Καὶ ὅπως δὲν
ἠμποροῦμεν νὰ ζήσωμεν χωρὶς κούκλαν, ἐνόσω εἴμεθα μι-
κρὰ, οὕτω δὲν ἠμποροῦμεν νὰ αἰσθανθῶμεν πραγματικὴν χα-
ρὰν μεγάλα, χωρὶς παιδιὰ.

Ἄλλὰ. . . ὑπάρχει ἐν μέγα ἀλλὰ, ὅπως ὑπάρχει μία με-
γάλη διαφορὰ μεταξὺ τῶν καθηκόντων μιᾶς γυναικὸς ἐπὶ τῆς

κούκλας τῆς καὶ ἐπὶ τοῦ παιδιοῦ τῆς. Καὶ τὸ ἀλλὰ αὐτὸ
δικαιολογεῖ τὴν μεγάλην μερίδα τῶν γυναικῶν, αἱ ὅποια δὲν
ποθοῦν μετ' Ἰσου ἐνθουσιασμοῦ πρὸς ἄλλας τὸν μέγαν αὐτὸν
τίτλον τῆς μητρότητος καὶ ἔχι μόνον τὰς δικαιολογεῖ, ἀλλὰ
καὶ τὰς ἀποδεικνύει πολὺ στοργικωτέρας καὶ πολὺ ὀλιγώτε-
ρον ἐγωῦστρας τῶν ἄλλων. Τὸ ἀλλὰ αὐτὸ δικαιολογεῖ καὶ
σὲ ἀκόμη διὰ τὰς μελαγχολικὰς σκέψεις σου, τῶρα ἀκρι-
βῶς ὅτε εἶδες τὸ ὄνειρόν σου εἰς τὴν παραμονὴν τῆς πραγ-
ματοποιήσεώς του.

Καὶ θέλεις νὰ σου ἀναλύσω τὴν φράσιν σου «ἀρὰ γέ θὰ τὸ
κάμωμεν εὐτυχισμένον»; ἡ ὁποία διατυπώνει τὴν ὑπερτάτην
αὐταπάρησιν τῆς μητρικῆς ἀγάπης; Θέλεις νὰ σοῦ εἴπω
ὅτι ἀπηχεῖ αὕτη τὰς σκέψεις ἄλλης γυναικὸς, ἡ ὁποία ἀπώ-
λεσε πᾶσαν ἐλπίδα μητρότητος καὶ τὴν ὁποίαν, ἐπειδὴ βλέπω
καὶ παρακολουθῶ καθ' ἡμέραν, δύναμαι καὶ νὰ μελετῶ καλ-
λίτερον.

Λοιπόν, φίλη μου, δὲν θέλεις κἄν νὰ ἐντροφήσης οὔτε εἰς
τὴν μέθην τῆς πρώτης κραυγῆς τῆς μικρᾶς ζωῆς, τῆς ὁποίας
σύ θὰ εἶσαι ὁ δημιουργός, οὔτε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ πρώτου
μειδιάματος, οὔτε εἰς τὴν μαγεῖαν τῶν πρώτων θωπειῶν, οὔτε
εἰς τὴν ὄνειρῶδη ἀπόλαυσιν τῶν μητρικῶν ματιῶν, ὅταν ἀ-
πληστὰ θὰ ἀναζητοῦν καὶ ἀνκαλύπτουν εἰς τὸ μικρὸν ὄν
ἐδῶ μὲν γραμμὰς τοῦ Φειδίου, ἀλλαχοῦ πλαστικότητα τοῦ
Πραξιτέλους καὶ ἀπαλότητα καὶ χρώματα τοῦ Ροῦβενς καὶ
φῶς καὶ ζῶν τοῦ Κορρεγίου καὶ τελειότητα ἐν τῷ συνόλω
τῶν ὄλων τῶν μεγάλων τοῦ κόσμου καλλιτεχνῶν. Δὲν θέλεις
κἄν νὰ ὄνειροπολήσης τὴν ὑπερηφάνειαν, ἣν θὰ ἠθάνετο ἡ
ψυχὴ σου ὅταν ὠραῖοι, ὡς εἴσθε καὶ οἱ δύο σας καὶ νέοι καὶ
ζωηροὶ καὶ ἔξυπνοι, βραδύτερον θὰ ἐβλέπετε ἐνσαρκωμένον τὸ
κάλλος σας καὶ τὴν νεότητά καὶ τὴν ζωηρότητα καὶ τὸ
πνεῦμά σας εἰς μίαν ὠραίαν κόρην, ἣ ἕνα εὐμορφον υἱόν, ὁ ὁ-
ποῖος θὰ ἦτο πλάσμα σας, δημιούργημα ἰδικόν σας, ζυμω-

μένον με τὰς σάρκας και με τὸ αἷμα και με τὰ νεύρα και με τὴν ζωὴν σου. Καὶ δὲν ἀφίνας κἀν τὴν φαντασίαν σου νὰ σὲ παραπλανήσῃ διὰ μίαν στιγμήν, ὥστε τὴν κόρην αὐτὴν νὰ τὴν ὀνειρευθῆς βυσιλεύουσταν εἰς τὸν κόσμον, ὡς βυσιλεύουσταν, κατὰ τὸ πλεῖστον, αἱ εὐμορφὴ και πλούσιαι γυναῖκες, ἡ τὸν υἱόν σου ἐνδοξόν και ἐπιφανῆ προσωπικότητα, εἰς ἐλευθέρων, αἰτινες μεταβάλλουν ἐνίοτε τὴν φάσιν τοῦ κόσμου και τὴν τύχην τῆς ἀνθρωπότητος.

Τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ μεγάλα και φιλοδόξια σχέδια, τὰ ὅποια και ἡ τελευταία τῶν μητέρων κάμνει διὰ τὸ παιδί της, δὲν σε ἀπασχολεῖ, δὲν δικακεδάζει τὸ φάσμα τῆς ἀμφιβολίας, τὸ ὅποιον σοῦ προβάλλει τὴν ἐρώτησιν: Ἄρα γε θὰ τὸ κάμῃς εὐτυχισμένον; Και ἔχεις δίκαιον, ἀφοῦ οὐδεμίαν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὴν εὐτυχίαν τῶν παιδιῶν, τὸν ἐν αὐτοῖς ἠθικὸν ἀνθρωπὸν δημιουργεῖ ἡ μητέρα, ὡς δημιουργεῖ και τὸν φυσικόν. Ἡ σοφία τοῦ Σολομῶντος ἀρχαιοτάτη παροιμία εἶνε πάντοτε ἐπίκαιρος: Ἄμαρται γοιῶν παιδεύουσταν τέκνα. Και αἱ ἀμαρτίαι εἶναι ἠθικαὶ πληγαί, τῶν ὁποίων τὸ μόλυσμα μεταδίδεται εἰς τὴν γενεὰν ὀλόκληρον. Ὅταν δὲ σκεφθῆ μίαν μητέρα ὅτι αἱ κακαὶ συνήθειαι, αἱ ὅποια ἐρρίζωσαν εἰς τὴν ψυχὴν της και τὰ πάθη και τὰ ἔλαττώματα, τὰ ὅποια τὴν βυσκνίζουσταν και τῆ δημιουργοῦν ἐχθροὺς και τὴν κάμνουσταν δυστυχῆ, ἀνεπαίσθητος, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τὰ μεταδίδει εἰς τὸ παιδί της, τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἡ ἴδιαι παρρασκευάζει οὕτω τὴν δυστυχίαν ὅταν σκεφθῆ, ὅτι ἀντὶ νὰ σπεύρῃ τὸν δρόμον τοῦ μικροῦ ἀγγέλου της με ῥόδα, σκορπίζει ἀγριακάνθους, αἱ ὅποια θὰ πονέουσταν τὰς σάρκας και θὰ δηλητηριάσουσταν ἀπὸ τὰ πρῶτα ἀκόμη βήματα τὴν ζωὴν του, τότε δικαίως με τὴν λύπην ἀτεινίζει πρὸς τὸ μέλλον και ἀναμετρεῖ τὸ βάρος και τὰς εὐθύναις και τὰς πικρίας και τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια τῆ ἐπιρυλάσσει. Ἐν τούτοις ὑπάρχει μέγα φάρμακον και πολὺ δραστικόν, ὅπως αἱ σημεριναὶ μητέρες προλάβουσταν τὸν κίνδυνον.

Θὰ σοῦ το γράψω εἰς τὴν προσεχῆ μου ἐπιστολὴν και θὰ το πραγματευθῶ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐκτενέστερον, διότι νομίζω ὅτι εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε σήμερον ἐπιβάλλεται εἰς ὅλας ἡμῶς τὰς Ἑλληνίδαις νὰ γινώμεσταν οἱ Προμηθεὺς γενεῶς καλλιτέρας τῆς σημερινῆς και ἀνταξίας τοῦ μεγάλου μέλλοντος, τὸ ὅποιον ἐπιφυλάσσεται εἰς τὴν φυλὴν μας ἀνὰ τὴν Ἀνατολήν.

Ὁ Γλάδωτων

Ὁ Μέγας γέρον ἀπέθανε. Νὰ ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου και νὰ διέθετον τὰ μέσκα, τὰ ὅποια διαθέτεις ἀφεύκτως θὰ διέσχίζα ἄλλην μίαν φορὴν τὴν Μάγλην, μ' ὅλας τὰς ἀπεισίας ἀναμνήσεις, ὡς ἐτήγηκα κατὰ τὴν ἐκείθεν ἄλλοτε διάβασίν μου, ἵνα ὑπάγω νὰ ἀσπασθῶ και ἐγὼ τὸ λείψανον τοῦ μόνου μεγάλου ἀνδρὸς τοῦ αἰῶνος. Καὶ ὄχι μόνον τοῦ αἰῶνος τούτου, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀπὸ τὸς πρῶτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι σήμερον ὁ Γλάδωτων εἶναι ὁ ἀληθὺς μέγας ἀνὴρ, ὁ δικαιοῦμενος νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὁ μόνος μέγας, ὁ ὅποιος ἀπέκτησε τοὺς τίτλους του ὄχι δι' οἰκνοχυσίαν και ἀρπακτικῶν κατακτήσεων και πυρὸς και σιδήρου, ἀλλὰ διὰ τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀγαθότητος και τῆς ἀγάπης.

Δὲν ἠξούρεις, φίλη μου, πόσον διαφορετικὰ μέχρι σήμερον

ἀντελήφθην ἐγὼ τὰ ἀνθρώπινα μεγάλεα και με πόσῃν πικρίαν μειδῶ και πόσῃν λύπην κισθάνομαι ὅταν βλέπω τὴν ἱστορίαν νὰποκαλῆ μεγάλους πέντε ἡ δέκα παράφροναις και ἐγωῦστας, οἱ ὅποιοι, διψῶντες φιλοδοξίαν, ἐπότισαν κατὰ τὸ μικρὸν διάστημα τῆς κυριαρχίας των τὴν γῆν με τὸσον αἷμα και τὴν ἐσπειραν με τὸσα κόκκαλα ἐθῶν, και ἐπῆνεγον καταστροφάς, τὰς ὁποίας και μόνον νὰ σκεφθῆ τις φρικτῆ.

Ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον και Ναπολέοντα και τὴν Αἰκατερίναν και τελευταίον τὸν σιδηροῦν καγκελάριον τίποτε ἄλλο οὔτε ἔμεινε, οὔτε θὰ μείνῃ εἰς ἀπώτερον μέλλον παρὰ ἀναμνήσεις ποταμῶν αἵματος και ἀχνίζουστων σπικῶν και στόνοι και δάκρυα και ἀπελπιτία, και πτώματα δηλητηριάζοντα τοὺς ὀρίζοντας και ἐκτόμβαι νεκρῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑψοῦται διὰ νὰ ἀναδειχθῆ μέγα τὸ νόνον ἀνάστημα τῶν μεγάλων αὐτῶν ἐγωῦστων και φιλοδόξων.

Και τὸν αἰῶνα τοῦτον τὸν ἰδικόν μας, τοῦ ὁποίου τὰ πρῶτα ἔτη ἐθάπτισεν εἰς τὸ αἷμα εἰς ἀπὸ τοὺς λεγομένους μεγάλους τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως, τὸν αἰῶνα αὐτὸν κλείει με τὸν θάνατόν του ὁ μόνος δικαιοῦμενος νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦτον ὁ μόνος μέγας, ὅστις περιέκλειεν εἰς τὴν μεγάλην ἀληθῶς καρδίαν του ὅλην τὴν ἠδικομένην ἀνθρωπότητα, ὁ ὁποῖος ἐπάλατε μόνος, ἵνα συμβιβασθῆ τὰ συμφέροντα τῆς διεθνούς πολιτικῆς τοῦ τόπου του, με τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀτόμων και τῶν κοινωνιῶν, τὸ ὅποιον ἀπετέλει τὸ ἰδικόν του πρόγραμμα και ὡς ἀτόμου και ὡς πολιτικοῦ ἀνδρός.

Πρὸς τὸν Γλάδωτων αἱ γυναῖκες τῆς Ἀγγλίας και μετ' αὐτῶν αἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου ὀρέλουσταν μεγάλην εὐγνωμοσύνην. Ἀμερόληπτος και προικτισμένος με τὴν δύναμιν νὰ βλέπῃ και δικινώσῃ τὸ καλὸν και τὸ ὀφέλιμον, ὅπου εἰς πλεόντες εἰς τὰς προλήψεις μόνον κινδύνου; βλέπουσταν, ὁ Γλάδωτων υἰοθέτησεν ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ πολιτικοῦ σταδίου του τὸ γυναικεῖον ζήτημα και ὑπεστήριξε πάντοτε μετὰ τῶν φίλων του πάσας τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις, ὡς αἱ γυναῖκες προέβηλλον ἐν Ἀγγλίᾳ. Στενώτατος φίλος τῆς λαίδης Ἀβερδίν, τῆς Προέδρου τῆς Διεθνούς Ἐνώσεως τῶν Γυναικῶν τοῦ κόσμου ὅλου, ὑπῆρξε πάντοτε ὁ θερμότερος τοῦ φύλου μας συνήγορος και λάτρης, εἰς αὐτόν δ' ὀφείλεται, κατὰ τὸ πολὺ, και τὸ εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἀγγλίας ἀναγνωρισθὲν δικαίωμα νὰ ἐκλέγωνται σύμβουλοι τῶν Δημοτικῶν Συμβουλίων και νὰ προτίτανται πάσης τῆς ἐπισήμου φιλανθρωπικῆς κινήσεως τοῦ ἀγγλικῶ κράτους.

Ὁ Γλάδωτων ἐνόει τὰ δικαίωμα τῆς πολιτείας ἀνάλογα πρὸς τὰ ἐφόδια, τὴν ἰκανότητα και τὰ ἠθικὰ κεφάλαια ἐκάστου πολίτου. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπέστη ὅτι αἱ Ἀγγλίδαις ἔφεραν ἵνα ἐφόδια διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς με τοὺς Ἀγγλους, πολὺ δὲ μεγαλύτερα τούτων ἠθικὰ κεφάλαια, ἐτάχθη ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς και κατῶρθεσε νουξήτη καταπληκτικῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ πολιτευομένων γυναικοφίλων, οἱ ὅποιοι κατ' ἀρχὰς ἐμετροῦντο μόνον εἰς τὰ δάκρυα.

Ὁ Γλάδωτων ὑπῆρξε τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἀκαταπονήτου δράσεως, ὁ τύπος τοῦ ἐπιφανέστερου ρήτορος τοῦ αἰῶνος, ὁ ἀριστος τῶν συζύγων και πατέρων, ὁ ἠθικώτατος και ὁ σο-

φώτατος τῶν πολιτευτῶν. Εἶναι ἴσως ἡ μόνη φυσιογνωμία τοῦ αἰῶνος, πρὸ τῆς ὁποίας ὁ θάνατος παρίσταται ἀνίσχυρος, διότι ὁ Γλάδωτων θὰ ζῆ ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ ὁ κόσμος και ἐφ' ὅσον θὰ τιμᾶται ἡ δικαιοσύνη και θὰ λατρεύεται ἡ ἀρετή.

Ἡ δράσις τῶν ἐν Πειραιεῖ Κυριῶν

Ὁμιλοῦσα περὶ τοῦ Γλάδωτωνος ἐνθυμοῦμαι φυσικώτατα ὅλους τοὺς πρόσφυγας ἀδελφούς μας, ὧν ὑπῆρξε πάντοτε ὁ θερμότερος συνήγορος, ὅλους τοὺς πτωχοὺς και δυστυχεῖς, ὧν ὑπῆρξε ἡ ἐλπίς και τὸ ἔρεισμα.

Μόνος ὁ Γλάδωτων ἐξ ὅλων τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τοῦ κόσμου ἠσθάνετο και ἐφήρμοξε τὴν φιλανθρωπικὴν, ὅπως τὴν αἰσθανόμεθα και τὴν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες. Και ὅτι τὴν αἰσθανόμεθα ὡς ἐξ ἐνστίχτου τελείως, ἀπεδείχθη κατ' ἐξοχὴν και ἐδῶ ἰδίως κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

Προκειμένου δὲ περὶ φιλανθρωπίας ἐν γένει και ἰδίαι κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον ἐντύπωσιν ἰδικιτέρην μου κάμνουσταν αἱ κυρίαί τοῦ Πειραιῶς, μετὰ τῶν ὁποίων ἤλθομεν αἱ Ἀθηναῖκαι εἰς μεγαλειτέραν ἐπαφὴν ἐν τῇ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ δράσει και ἡμῶν και ἐκείνων.

Ἀπὸ τῶν πρῶτων ἡμερῶν τῆς ἀφίξεως τῶν προσφύγων εἰς Πειραιᾶ, καθ' ὅς κατήλθομεν, ἵνα τοὺς συνδράμωμεν, πῦος μας παρέσχε τὴν συνδρομὴν του προθύμως εἰς τὸ ἔργον; Αἱ κυρίαί τοῦ Πειραιῶς και ὡς ἄτομα και ὡς σωματεῖα ἔσπευσαν, ἀμιλλώμεναι ποῖα πρῶτη νὰ παράσχῃ τὴν συνδρομὴν της τὴν πολῦτιμον. Και διὰ τὴν περίθλαψιν τῶν εἰς τὸ Γηροκομεῖον και τὸν Στρατῶνα δικαιομένων και διὰ τὰ συσσίτια και βραδυτέρον διὰ τὸ ἴδρυθὲν ἐκεῖ τμήμα τῆς παροχῆς ἐργασίας τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» αἱ κυρίαί τοῦ Πειραιῶς ἔκαμαν ἀληθῆ θαύματα φιλανθρωπίας.

Και ἵνα μᾶλλον συγκεκριμένως και με τὴν γλῶσσαν τῶν ἀριθμῶν, τὴν πρακτικώτερον τοῦ κόσμου γλῶσσαν, ὀμιλήσωμεν, ὡς ἔλθομεν ἀναλυτικώτερον εἰς τὴν δράσιν τῶν ἐν Πειραιεῖ κυριῶν.

Εὐθὺς ὡς οἱ πρόσφυγες ἤλθον, αἱ κυρίαί τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος μετὰ πολλῶν ἄλλων κυριῶν τοῦ Πειραιῶς και ἰδίαι μελῶν τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» ἐσυνέχισαν τὸ ἀρχαῖον ἔργον τῶν συσσιτίων τῶν ἐν Πειραιεῖ προσφύγων, διένειμαν δὲ ἀπὸ τῆς 9ης Φεβρουαρίου τοῦ 1897 μέχρι τῆς 21ης Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τετρακοσίας πενήτηκοντα τέσσαρας χιλ. και ἑκατὸν δέκα πέντε μερίδας φαγητοῦ. Ἐὰν σκεφθῆ τις κατὰ πόσων δυσχερειῶν ἐπάλαισαν αἱ κυρίαί αὐταί, δὲν δύναται ἡ νὰ θαυμάσῃ διὰ τὸ ἐπιτευθῆν παρ' αὐτῶν κολοσσιαῖον ἔργον. Ἐπειδὴ δὲ ὅταν παρέλαθον τὸ συσσίτιον, τὸ μαγειρεῖον εἶχε καταρτισθῆ προσωρινῶς και δὲν ἐπῆρκει διὰ τὰς μετέπειτα ἀνάγκαις τῆς σιτίσεως τόσοσ κόσμου, αἱ κυρίαί και ἐξ ἰδίων εἰσφορῶν και τῆ συνδρομῆ τῶν φιλανθρώπων βιομηχάνων Πειραιῶς συνέλεξαν δρ. 1000 και δι' αὐτῶν διωργάνωσαν μαγειρεῖον πλήρες, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς ἀνάγκαις τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Τὸ ἔργον τῶν κυριῶν ἐδοθήθησε μετὰ τῆς καὶ ὁ Δῆμαρχος Πειραιῶς, χορηγήσας κατὰ τὸ διάστημα τοῦ συσσιτίου ἀνὰ τετρακοσίας δραχμὰς τὸν μῆνα, δι' ὧν ἐπληρώνετο και συνετηρεῖτο τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν.

Ἀλλὰ δὲν περιωρίσθησαν εἰς τοῦτο αἱ κυρίαί τῆς γείτονος

πόλεως. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν των πολλοὶ και ἐκ Πειραιῶς και ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προσήλθον ἐπίκουροι εἰς τὸ ἔργον των. Οὕτως ἐξ Ἀλεξανδρείας ὁ κ. Χωρέμης ἀπέστειλε διὰ τοῦ ἐν Πειραιεῖ πράκτορος κ. Πήλικα 10 σάκκουσ ὀρούζης, 20 κουκκαὶ και 4 ἄχαχάρεως, ἡ κ. Εἰρήνη Πεσματζόγλου 50 ζεμπιλια, ρύζι και ἐκ Πόρτ-Σαῖδ διὰ τοῦ προσένου κ. Φουντούλη ἀπεστάλησαν 11 κιβώτια ἐνδυμάτων. Ὅλα ταῦτα ἡ Φιλοπτώχος Ἀδελφότης και αἱ ἄλλαι φιλάνθρωποι κυρίαί τοῦ Πειραιῶς διένειμαν εἰς πρόσφυγας και εἰς οικογενεῖαις ἐφέδρων, ἀναλόγως τῆς ἐντολῆς, ἣν εἶχον παρὰ τῶν ἀποσταλέων.

Ὁ δῆμαρχος Ὁδησοῦ κ. Μαραλλῆς ἀπέστειλε πρὸς τὸν τὸν δῆμαρχον Πειραιῶς δρ. 5,000, ὅπως διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς και ἐξ αὐτῶν διὰ τῶν κυριῶν Πειραιῶς διετεθήσαν εἰς κρέας, γάλα, κρασί, ἀγῶ και φάρμακα περὶ τὰς 3,000 δρ., αἱ δ' ὑπόλοιποι 2,000 εἰς λινοστολάς. Και πάλιν ὅταν ἡ Α. Μεγαλειότης ἀπέστειλε 5,000 δρ. ὅπως διανεμηθῶσιν αὐταί εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τῶν οικογενειῶν τῶν ἐφέδρων, πάλιν ἡ Φιλοπτώχος Ἀδελφότης Πειραιῶς ἀνέλαβε προθύμως τὴν διανομὴν και τοῦ ποσοῦ τούτου.

Κατὰ τὴν ἐν Πειραιεῖ φιλάνθρωπον δράσιν τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» πόσον δὲν ἐργάσθησαν αἱ κυρίαί τοῦ Πειραιῶς, αἱ ὅποια διένειμαν πολυπληθῆ ἐνδύματα, σκεπάσματα, ἀσπρόρουχα, στρώματα, τρόφιμα ὑπὸ ἔφορον τῆς «Ἐνώσεως» ἐκ Πειραιῶς και αὐτὴν, ἡ ὁποία ἐπὶ μῆνας ὅλους ἐμόχθη ἀνεξάντλητος εἰς κόπους.

Ὅταν δὲ ἤρχισε νὰ γίνεταί γνωστὴ ἡ κατάστασις τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ, τῶν στερουμένων ἐνδυμάτων, παρευθὺς αἱ κυρίαί Πειραιῶς περιήλθον τὴν πόλιν και συνέλεξαν διάφορα ἐνδύματα και χρήματα, κατέβαλον δὲ πολλὰ και ἐξ ἰδίων, δι' ὧν ἠγόρασαν ὑφάσματα, τὰ ὅποια μόναι ἔραψαν και ἀπέστειλαν πρὸς τὸ ἐν Λαμῆα στρατόπεδον. Μόνον μίαι κυρία ἐκ τῶν πρωταγωνιστουστων και σήμερον εἰς τὴν ἐν Πειραιεῖ δράσιν, τὴν ὁποίαν δὲν ὀνομάζομεν, ἵνα μὴ προσκρούσωμεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην της — ἄλλως τε ὀριμένως δὲν ἀναφέρομεν ὀνόματα, ἵνα μὴ φανῶμεν ρεκαλαμαρίζουσαι κυρίαί τόσοσ θαυμασῶς ἐργασθείσας — μόνη ἡ κυρία αὐτὴ κατῶρθεσε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργοστασίου Ρετσίνα 1000 τεμάχια και παρὰ τοῦ κ. Χατζῆ Λαζάρου 2,500.

Τὸ ἐν Πειραιεῖ τμήμα τῆς Παροχῆς Ἐργασίας ἐχορήγησε καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος ἐργασίαν εἰς πολυπληθεῖς πρόσφυγας, ἐργάσθη μετὰ πλήρη τάξιν και πάλιν διὰ τῶν κυριῶν τοῦ Πειραιῶς, λειτουργήσαν ὁμαλῶς και κανονικῶς καθ' ὅλον τὸ διάστημα.

Κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, οἱ πτωχοὶ Πειραιῶς, οἱ ἀμεληθέντες ὀλίγον ἔνεκα τῶν προσφύγων, ἔλαθον βοθητήματα ἐκ τριῶν χιλ. δραχμῶν, τὰς ὁποίας και πάλιν ἐπιτροπὴ ἐκ κυριῶν συνέλεξε και διένειμε πρὸς αὐτοὺς.

Και διὰ τῆς παλινοστήσιν τῶν Θεσσαλῶν εἰς τὰς πατρίδας τῶν ἐπιτροπὴ και πάλιν ἐκ κυριῶν συνέλεξε 3,000 δρ. πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Και ἡ Ἐφορεῖα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Τμήματος τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» ἐπιτυχέστατα ἐργάζεται ἐν Πειραιεῖ, συντηροῦσα ἐν λαϊκῶν νηπιαγωγείων διὰ τοῦ ἐκ τεσσάρων χιλιάδων δρ. ἐτησίου ἐπιδόματος τοῦ κληροδοτήματος Μελά και ἔτερον ἐπὶ διδάκτρους.

Και η Έφορεία του Έπαγγελματικού Τμήματος της «Ενώσεως» επίσης μετά πολλού ζήλου εργάζεται, πρόβατα ήδη εις σύστασιν Έπαγγελματικού Σχολείου, το όποτον θά αποβή εξόχως ευεργετικόν διὰ τὴν τάξιν, τὴν καλήν, ἀλλ' ἄπορον, ἢ ὁποία μόνον εις διπλώματα διδασκαλικά κατέφευγε μέχρι σήμερον. Ἡ γυναικεία βιομηχανία θά αναπτυχθῆ οὕτω παραπλευρῶς πρὸς τὴν ἀνδρικήν, ἐν δὲ κρίνη τις ἀπὸ τὸ ἐνεργὸν μέρος καὶ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνουν ἡδη ὑπὲρ τοῦ Έπαγγελματικοῦ Σχολείου αἱ κυρίαι τοῦ Πειραιῶς, πολλὴ ταχέως ὁ Πειραιεύς παρὰ τὰ καπνίζοντα ἐργοστάσια του διὰ τὰ ὁποία τόσον δικαίως ὑπερηφανεύεται θά ἔχη καὶ σχολεῖον γυναικείων ἐπαγγελματιῶν, ἀνάξιον τῆς βιομηχανικῆς φήμης τοῦ Πειραιῶς.

Καὶ διὰ νὰ ἀπονεύμεν δικαιοσύνην, ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι αἱ κυρίαι τοῦ Πειραιῶς δὲν ἀνέμειναν τὸν πόλεμον διὰ νὰ ἐκδηλώσουν οὕτω ἐπισήμως τὰ φιλικανθρωπικά των αἰσθητά.

Ἀπὸ δεκαετίας ἡδη περίπου ἰδρύθη καὶ λειτουργεῖ ἐν Πειραιεὶ ὑπὸ διακεκριμένων τοῦ Πειραιῶς κυριῶν ἢ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, ἥτις ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς συστάσεώς της καὶ μέχρι σήμερον εἰργάσθη μετ' ἐξόχου δραστηριότητος καὶ πολυτρόπως προσήλθεν ἀρωγὸς εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐργατικούς πληθυσμούς τοῦ Πειραιῶς. Τὰ εἰσοδήματα τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ποικίλλουν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, εἶναι ἕμως πάντοτε ἀρκετά, ὥστε νὰ ἀποδεικνύουν καὶ τὸν ὁσημέραι αὐξάνοντα ζήλον τῶν κυριῶν καὶ τὴν ἐκτίμησιν, ἣν τὸ σωματεῖον τοῦτο ἀπέκτησεν εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν φιλικανθρώπων καὶ τὴν ευεργετικὴν αὐτοῦ χρησιμότητα εἰς τὰς ἀπόρους καὶ πενομένους τάξεις. Καὶ ἐκτὸς δὲ τοῦ ἰδίου προγράμματος τὰ μέλη τῆς Φιλοπτώχου πάντοτε παρέσχον τὰς ὑπηρεσίας των, ὡς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς δράσεώς των κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ πολέμου καὶ κατὰ τὴν ὀλίγους μῆνας πρότερον συμβῆσαν πλημμύραν, καθ' ἣν πάλιν αἱ κυρίαι τῆς Φιλοπτώχου διένειμαν τὰ παρὰ τοῦ δήμου Πειραιῶς παρασχεθέντα τότε βοηθήματα ἀξίας 12 περίπου χιλ. δραχμῶν. Ἰδίᾳ ευεργετικὸν καὶ ἐπιβάλλον παρίσταται τὸ ἔργον των διὰ τοὺς ἐκ τοῦ νοσοκομείου ἐξερχομένους ἀσθενεῖς, ὧν τὴν ἀνάρρωσιν καὶ ἀποστολὴν εἰς τὰς πατρίδας των ἀναλαμβάνουν πολλὴ γενναίως αἱ κυρίαι αὐταί.

Ἐγὼ μετ' ἀληθοῦς ὑπερηφανείας ἀπαριθμῶ τὸ μέγα καλόν, τὸ ὁποῖον αἱ γυναῖκες τοῦ Πειραιῶς πράττουν καὶ εἶμαι εὐτυχής, διότι ἐξ ἰδίᾳ ἀντιλήψεως ἠδυνήθην νὰ ἐκτιμῶ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ μετριοπροσύνην, μεθ' ἧς προβαίνουν εἰς ἅλῃν αὐτὴν τὴν θαυμασίαν δρασίαν των.

Αἱ Ἑλληνίδες εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσίν

Καὶ μετὰ τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν. Τί ἀπόλαυσις νὰ δύναται τις ἀνὰ πάντας τοὺς κύκλους τοῦ τε καλοῦ καὶ ὠραίου νὰ ἀπαντᾷ τὴν Ἑλληνίδα, δρῶσαν καὶ σκορπίζουσαν τοὺς θησαυροὺς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας της.

Εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσίν τοῦ ἔτους τούτου ἀντιπροσωπεύεται καὶ τὸ φῶλόν μας πολὺ, πολὺ καλὰ, περισσότερον παρ' ὅσον θά ἠδύνατο νὰ προσδοκᾷ τις, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ὅτι μόλις πρὸ ἐξαετίας τὸ Πολυτεχνεῖον ἤνοιξε καὶ πρὸς τὰς Ἑλληνίδας εὐρείας τὰς πύλας του.

Καὶ ἀρχίζωμεν ἀπὸ τὴν νεωτέρην ἕως, ἀλλὰ καὶ τὴν πρωτοτυπωτέραν τῶν ἐκθεσιῶν, ἢ ὁποία φαίνεται κλείουσα εἰς τὴν χρωματοπιννακίδα τῆς τόσῃ ψυχῆν, ὅσην καὶ ἀτομικότητα καὶ ἢ ὁποία ἐντὸς ὀλίγου, ἐλαχίστου χρόνου, θά καταλάβῃ θέσιν ἐξέχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Τέχνης ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ δεσποινὶς Σοφία Λαγκαρίδου, τοπογράφος προικισμένη μετὰ πολλὴν δύναμιν καὶ μέγα τάλαντον καὶ ἐργασθεῖσα μετὰ μεγάλην εὐσυνειδησίαν, ἐκθέτει ὠραιότατην συλλογὴν ἑλληνικῶν τοπογραφικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν εἰξεύρει τις ποίαν νὰ προτιμήσῃ, τόσον ὅλαι εἶναι ὠραῖαι, τόσον ζωντανὰ ἀποτυποῦνται δι' αὐτῆς καὶ ἢ θάλασσα καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἀγρότικοι οἰκίσκοι καὶ τὰ λιμενισμένα εἰς τὸν Πειραιᾶ πλοῖα καὶ ἢ πρασινοστολισμένη γῆ. Τὸ relief, οὕτως εἶπεν ἐν τῇ τέχνῃ, τὸ ὁποῖον ἢ πινελιὰ τῆς δεσποινίδος Λαγκαρίδου σχηματίζει, δίδει πολλὴν ζωὴν, πολλὴν ἐνεργητικότητα εἰς τὴν τέχνην της, ἢ ὁποία ἡδη ἐξετιμήθη καὶ παρὰ τῶν δυσκολοτέρων ἀκόμη τεχνοκρητῶν.

Τὰ ἄνθη τῆς κ. Ἀμοιραδάκη εἶναι ἐφάμιλλὰ τῶν τοπίων τῆς δος Λαγκαρίδου. Μᾶς ἐνθυμίζον τὰς ὠραίας ἀνεμώνας, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐλθεῖσαι ἄλλοτε εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν γυναικείαν ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν εἶχον διοργανῶσαι εἰς τὰ γραφεῖά μας πρὸ ἐπταετίας εἶναι τὰ ἄνθη ταῦτα μεγάλης ἀξίας μᾶς εἶχεν εἶπει τότε ὁ κ. Λύτρας. Τί λέγουσιν διὰ τοὺς σημερινούς πασιδους οἱ εἰδήμονες; Νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἄνθη, τὰ ὁποία φιλοξενεῖ ἢ Ἐκθεσίς.

Μὲ τὰς δύο εἰκόνας, τὸν Γεροβοσκὸν καὶ τὴν Ποιμενίδα τῆς δος Ἑλένης Προσκαλάντη, ἥτις ἀκολουθεῖ κατὰ βῆμα τὸν πατέρα της καὶ μετὰ τὸν Παιδικὸν Ὑπνον καὶ τὰς ἄλλας σπουδάς τῆς ἐν Δρῆσδι ἀσχολουμένης εἰς τὴν τέχνην δος Θελαίας Φλώρου συμπληροῦνται ἢ μικρὰ πιννακότηκη τῶν γυναικείων ἔργων, τὰ ὁποία εἰς σειράν ἐκτιμήσεως ἔρχονται ἀμέσως μετὰ τὰ καλλίτερα ἔργα τῶν ἐξεχόντων ἀνδρῶν καλλιτεχνῶν.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Καθὼς μένεις εἰς τὸν τοῦ μου ὄσο ζῶ καὶ εἰς τὴν καρδίᾳ, μείνε τέκνον τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰς τὰ μάτια μου ἐμμετῆστα.

Μῆνες πάλαισε τὸ σῶμα ἢ ψυχὴ σου γιὰ νὰ ἐβῆ, καὶ ἐσυχνάουγες τὸ στόμα καὶ δὲν ἤξευρες γιὰτί.

Λίγο ἐχάρηκες τὸ φῶς σου, ἀγοῦ ἐπέρασες γλυκὰ ἀπ' τὰ σπλάγχνα τῆς μητρὸς σου εἰς τὸν πατέρα τὴν ἀγκαλιά.

Γλυκοὶ ἐστάθησαν καὶ πλάνοι τῶν γοιῶν σου οἱ στοχασμοὶ γάμου ἐβλέπανε στεγάνη, καὶ ἄλλο ἐφόρεσε ἐσὺ.

Οἱ στίχοι οὗτοι ἰδιοχείρως εὐρίσκονται γραμμένοι ἐπὶ τῆς ἐλαιογραφίας τῆς μικρᾶς κόρης τῆς νῦν χήρας κ. Κοκκίδου, ἥτις εἶχε νυμφεῦθῃ εἰς πρῶτον γάμον τὸν ἀδελφὸν τοῦ ποιητοῦ.

Ἡ Ἑλληνὶς μήτηρ

Ἡ Ἑλληνὶς μήτηρ τοῦ Σολωμοῦ, δημοσιευθεῖσα ἰταλιστῶ εἶναι ἐν ἀκόμῃ τεκμήριον τῆς φιλοπατρίας τοῦ ποιητοῦ, ὅστις τοιαύτην μεγαλόφρονά πατριώτιδα ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ πρὸς τοὺς ξένους τὴν Ἑλληνίδα γυναικῆ.

Εἰς τὸ ποιητικώτατον αὐτὸ ναοῦρισμα τῆς μητρὸς ἐνέχεται ὅλος ὁ ἥρωισμὸς τῶν Σουλιωτῶν καὶ ὅλη ἢ τυφλὴ καὶ πέραν τοῦ τάφου ἀφοσίωσις τῶν Ἑλληνίδων συζύγων τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ.

Ἀνηρημένη παρὰ τὸ λίκνον σου, ὦ κοιμισμένο μου μικρὸ, εἶναι ἢ σπάθη. Ἀλλὰ τὸ χέρι τὸ ὁποῖον τὴν ἔσφιγγεν εἰς τὴν νίκην, δὲν εἶναι πλέον ἐδῶ. Βαθὺς εἶναι ὁ τάφος, ποῦ μοῦ ἐσκέπασε τὸν ἀγαπητὸν γίγαντα. Χωρὶς αὐτόν, ἀνὰ τὰς κοιλάδας καὶ τὰ ὄρη πετᾷ ὁ καπνὸς τῶν ἀκαταπαύστων μαχῶν. Ἄλλ' ἢ ἀπάθεια τοῦ μικροῦ, τὸ ὁποῖον κουνῶ σήμερον, ἢ καταστῆ αὔριον δύναμις, τὴν ὁποίαν θά διευθύνῃ ὁ νοῦς; καὶ τὸ στήθος τότε τελεῖως γυμνασμένον, θά προταθῆ κατὰ τῶν βολῶν τῆς εἰμαρμένης. Ἀνεξάντλητος εἶναι ἢ φαρέτρα τῆς τύχης, ἀλλὰ δὲν τὴν κενώνει ἐπὶ ὅλων ἀδικητικῶς. Ἡ βροχὴ τῶν σφαιρῶν της ἰδιευθύνεται πρὸς τοὺς κορυφαίους τῶν ἀνδρείων, οἵτινες, ἐμμένοντες εἰς τὰς θέσεις των, ἀποδεικνύουν εἰς τὴν μάχην τὴν θείαν καταγωγὴν των. Ἡ ἀπόλειπαι πικρὸς πρᾶγματός, τῆς χαρᾶς, τοῦ πλούτου, καὶ τῶν βασιλείων ἔτι εἶναι μηδὲν, ἐὰν ἢ ψυχὴ μὲν ἰσχυρά. Αὕτη ἀτενίζει γύρω της πᾶσαν γέννην καταστροφὴν καὶ μειδιᾷ; καὶ ὑπὸ τὸ μείδιμα της τὰ ἐρείπια ἀνθίζουσιν καὶ ἀνθίζει τὸ πᾶν, μέχρι καὶ τῶν τάφων αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὸ σκοτεινὸν χῶμα ἀκόμη βλαστάνει τὸ ἄνθος τοῦ Ἰλισοῦ. Σπεῦσε, ἀγκυπημένο μου, σὺ ὅπου βρῶνεις σήμερον τὸ στήθος καὶ τὰ χεῖρά μου, νὰ γείνης βάρους φοβερόν ἐκεῖ, ὅπου οἱ ἐχθρικοὶ χεῖμαρροι μυκῶνται. Τὸ χέρι σου δὲν θά σφίγγῃ ἐμὲ εἰς τὴν ἀγκάλην σου, ἀλλὰ τὸ ἐξολοθρευτικὸν αὐτὸ σπαθί. Καὶ οὕτω ἢ δύναμις τῆς τύχης καὶ ἐν πέσῃ θά εἶναι ὡς ἢ κίνητις τῆς κούνης σου, ἢ ὁποία σὲ νανουρίζει σήμερον. Μεγάλωσε γρήγορα, διότι ἄλλως θά μείνης χωρὶς μητέρα. Αὕτη θά ζῶσῃ τὸ σπαθί ὑπὸ τὴν πρύμναν. Σημκία καὶ σπαθί, ψυχὴ καὶ νίκη. Αἰσθάνομαι ὅτι εὐρίσκομαι μετὰ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός σου. Αἰσθάνομαι ὅτι φέρω τὴν ζώονην πενήντα Ἀμαζόνων. Ἄνδρες ἢ γυναῖκες κανεῖς δὲν ἐρωτᾷ εἰς τὴν μάχην. Ἰδὲ τοὺς τάφους; ἀλλὰ τί ἢμπορεῖς νὰ ἰδῇς! Ἄτελείωτοι τάφοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ τοὺς νεκροὺς μας. Τὰ σώματα πίπτουν, ἀλλὰ μένει τὸ ἔργον διὰ τὴν πατρίδα. Ὅλων τὰ στήθη μίαν καὶ μόνην πνεύον πνοὴν, ἢ ὁποία μεταβάλλεται εἰς ἀπέραντον φλόγα πολέμου, ἢ ὁποία συνταράσσει τὴν γῆν καὶ τὰς θάλασσας, ἢ ὁποία περιβάλλει καὶ σὲ καὶ κινεῖ τὸ λίκνον σου. Κινεῖ, ὦ λίκνον καὶ πρόλεγε καλοὺς οἰωνοὺς διὰ τὸ μέλλον. Εὐμενὴς ἢ τύχη μοῦ μειδιᾷ, διότι τὴν στιγμὴν ταύτην σηκόνονται τὰ ἀγαπητὰ βλεφάρκα καὶ ἐπιρκίνονται τὸ μείδιμα τοῦ βλεμματός ἀβίβαιον καὶ φοβισμένον ἐπὶ ὅλων πλῆν, ἐπ' ἐμὲ. Ἐλα, ἀγαπημέε τῶν σπλάγγων μου καρπέ. Θέλω ν' ἀπομακρυνθῶ ἀπ' ἐδῶ πρὸς στιγμὴν διὰ νὰ ψαύτῃ τὸ μέτωπον σου ὁ καπνὸς τῆς μάχης, διὰ νὰ ἀναπνεύτῃς βαθέως καὶ ἀπλέτως τὸ πυρωμένον χῶμα τῆς καταστροφῆς.

ΜΙΑ ΕΝΘΥΜΗΣΙ

*Les feuilles des bois
A tes yeux jaunissent encore
Mais c'est pour la dernière fois
Millevoje.*

Τὴν εἶχ γνωρίζεις ἕνα κλοκαίρι ἔστα λουτρά.

Τὴν θυμοῦμαι πολλὰς ὄρες καθισμένη ἐκεῖ στὴν ἄνρη τῆς θάλασσης, πάντα θλιμμένη καὶ ἀμίλητη. Τὴν συντρόφευε παντοῦ μιὰ ἠλικιωμένη γυναῖκα, ποῦ τὴν ἐπρόσεχεν, ὅπως προσέχει μιὰ μητέρα τὸ μικρὸ της παιδί. Τὴν ἐλύτταζε ἔστα μάτια γιὰ νὰ καταλάβῃ τὸ μικρότερον πόθο της, τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς της. Μὲ μεγάλη προσοχὴ τῆς ἔβριχεν, ὅταν φουτούσε τὸ ὄμορφο καὶ δροσερὸ ἀγεράκι, ποῦ μετὰ τὴν εὐχάριστον τὸ κλοκαίρι ἀναπνεόμεν, τὸ σκλάκι στὴν πλάτη της, καὶ λύπη ζωγραφίζοντανε στὸ πρόσωπό της, ὅταν ἐκείνη παραξενευόντανε γι' αὐτὴ τὴν περιποίησι. Καθόντανε σιμά της καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν διασκεδάσῃ, μιλιῶν-άς της, νὰ τὴν κάμῃ νὰ σκεφτῇ ἄλλοῦ, νὰ τὴν βγάλῃ ἀπὸ τὴν μαύρες της σκέψεις.

Καὶ εἶχε μεγάλη ἀνάγκη ἢ δυστυχισμένη!

Φκινόντανε καὶ χωρὶς κανεῖς νὰ τῆς μιλήσῃ, ποῦ ὑπόφερε πολύ. Τὰ μάτια της τὰ κατάμαυρα, ποῦ σὲ πολλὰς καρδιὰς θά ζωγραφίζοντανε, ἀν ἢ υγεία δὲν τὴν ἄφινε ἀπὸ πολὺν καιρὸ, ἦταν στυμένα, καὶ τ' ὠχρὸ πρόσωπάκι της σὰν κίτρινο τριαντάφυλλο μαρμαμένο. Συχνὰ ἀκουόντανε ἕνας ξερὸς βήχας, ποῦ ἔβγαინε ἀπὸ τὸ στήθος της καὶ ποῦ τότε πένθιμα ἀντηχοῦσε στὴν καρδίᾳ τῆς δυστυχισμένης γυναικας, ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε. Στὴν ἀρχὴ ἐπίστευε, ποῦ ἦταν ἢ μητέρα της; δὲ θυμοῦμαι, πῶς ἔτυχε νὰ τῆς μιλήσῃ αὐτό, ποῦ ἀκόμα καὶ τώρα θυμοῦμαι εἶναι, ποῦ μοῦλεγε, πῶς ἦταν μαγεμένη ἀπὸ τὴν Κέρκυρα καὶ πῶς θάθελε νὰ μπορούσε νὰ μείνῃ πολὺν καιρὸ.

— Καὶ γιὰτί δὲ μένεις; τὴν ἠρώτησα.

— Πρέπει νὰ γυρίσω σίτι μού, στ' ἀδελφικ μου; δὲν ἦλθα γιὰ πολὺν καιρὸ, ἔτσι γιὰ ν' ἀλλάξω τὸν ἀέρα.

— Ἄ! δὲν εἶναι μητέρα σου ἢ κυρία ἐκείνη; εἶπα κ' ἐδίεξα μετὰ τὸ χέρι μου τὴν ἀχώριστη συντροφισσά της ποῦ, καθισμένη κοντά της, φκινόντανε σὲ πολλὰς σκέψεις βυθισμένη.

— Ἡ κυρία Ἀρετή; ὄχι, μούπε, μὰ εἶναι σὰν μητέρα μου; τὴν γνωρίζω ἀπὸ μικρὸ παιδί; αὐτὴ μ' ἀνάθρεψε; αὐτὴ μοῦμαθε τὰ πρῶτα γράμματα καὶ τὴν ἀγαπάω σὰν δεύτερη μάνα. Πολὺ θά μοῦ κκορκενῇ νὰ τὴν ἀφήσω.

— Καὶ γιὰτί θά τὴν ἀφήσῃς; ἐρώτησα χωρὶς νὰ πολυσκεφτῶ (σὰν πάντα) ἐκεῖνο ποῦ ἔλεγα.

Ἐνα δάκρυ ἐκύλισε στὸ βιέφκρό της Τραχτήρια!

— Κανεῖς δὲν ξέρει τὴν τύχη του, μούπε κ' ἐκούνησε τὸ κεφάλι.

Ἐμείναμεν πολλὴν ὥρα σιωπηλές, ἀλλάξαμε χωρὶς ὄρεξι ἔπειτα λίγα κοινὰ λόγια καὶ χωριστήκαμε ἔπειτα, μετὰ τὴν ὑπόσχεσι νὰ ξαναϊδωθοῦμε.

Κι' ἀπὸ τότες τὴν ἔβλεπα κάθε μέρα.

Εἶχα μεγάλη εὐχάριστον ἔπειτα ἀπὸ τὸ λουτρὸ νὰ κάθωμαι κοντά της, νὰ τῆς μιλιῶ καὶ νὰ βλέπω, ποῦ κάποτε

ἄφινε τοὺς θλιβεροὺς λογισμοὺς τῆς κ' ἐγελοῦσε μαζὶ μου σὰν τρελλή.

Πολλές φορές ἐβγαίνα ἐπίτηδες γληγοῦ ἔρχ ἀπὸ τὸ λουτρό γιὰ κείνην.

Μοῦ μίλησε μιὰ μέρα γιὰ τὴν οἰκογένειάν τῆς, γιὰ τὴν πατρίδα τῆς καὶ γιὰ τὴν μητέρα τῆς, ποῦ μὲ πολλὴ λύπη τὴν ἄφητε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά τῆς, ποῦ μὲ πολλὰ δάκρυα τὴν ἀποχαιρέτησε εἰς τὸ βαπόρι.

— Τῆς φαινότανε, ποῦ δὲν θὰ μὲ ξανάβλεπε, εἶπε, κ' ἡ καυμένη μποροῦσε νὰ ξε δίκην. Μοῦ φαίνεται, ποῦ εἶναι γραμμένο νὰ πεθάνω κοντά τῆς καὶ τὸ προτιμῶ.

Ἦτανε ταραχμμένη, ὅταν μοῦλεγε ἐκεῖνα τὰ λόγια καὶ μὲ πολλὰ θλίψι κ' ἐγὼ τὴν ἐκύτταγα.

Τί κρίμα! τόσο νέα, εἰς τὴν αὐγὴ τῆς ζωῆς τῆς καὶ νὰ εἶναι χτικιασμένη! Νὰ τὴν τρώῃ ἡ καταραμένη ἐκεῖνη ἀρρώστια καὶ νὰ τὸ ξέρῃ, νὰ τὸ βλέπῃ, νὰ τὸ αἰσθάνεται! Εἶχε γεννηθῆ, γιὰ νὰ εἶναι πάντα δυστυχισμένη, γιὰ νὰ μὴ γνωρίσῃ καμμιά ἀπὸ τὲς χαρές, ποῦ ὡς κ' αὐτοὶ οἱ κατατραυμένοι ἀπὸ τὴν τύχην γνωρίσανε, ὅταν ἦτανε παιδιὰ. Εἶδες καμμιά φορὰ τὸ μικρὸ πουλάκι, ὅταν ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ βλέπῃ τὴν κυνηγὸ, ποῦ εἶναι ἔτοιμος νὰ τὸ σκοτώσῃ πῶς τρέμει, μὲ τί ἀγωνία προσπαθεῖ νὰ κουνήσῃ τὰ φτερά του, νὰ φύγῃ, πόσο ἡ ματιά του εἶναι θλιβερή; Ἔτσι καὶ κείνη ἔβλεπε τὸν χάρη, τὸν κυνηγὸ, ἔτοιμον νὰ τὴν σκοτώσῃ, νὰ τὴν ἀρπάξῃ, κ' ἔτρεμε καὶ ἐθλιβότανε.

Στὴν ἀρχὴ τὴν ἐλυπόμουνα, τὴν ἀρχίνησα νὰ τὴν ἀγαπῶ. Μὲ τί χαρὰ μοῦχε πῆ μιὰ μέρα. Σήμερα ὁ γιατρός μ' εὔρηκε καλλίτερα. Θὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου, στὴν πατρίδα μου. Κ' ἤμουν κ' ἐγὼ εὐχριστημένη, γιὰτ' ἦτανε κ' ἐκείνη.

Ὡς κ' ἡ κυρία Ἀρετὴ, ἡ ξερὴ ἐκεῖνη κ' ἀμίλητη γυναίκα, μὲ πόση γλύκα μὲ κύτταξε εἰς τὰ μάτια, ὅταν ἐφρευγα καὶ μοῦσφιγγε τὸ χέρι σὰν νὰ θελε νὰ μοῦ πῆ «Εὐχριστῶ».

Ἡ εὐχριστῆσι τῆς Βίλμας ἦτανε εὐχριστῆσι δικῆ τῆς, ἡ χαρὰ τῆς, χαρὰ τῆς, ὁ πόνος τῆς, πόνος τῆς.

II

Εἶχε περάσει κοντὰ ἓνος μῆνας ἀπ' ὅταν τὴν ἐγνώρισα καὶ τὸ κλίμα τοῦ νησιοῦ μας τὴν εἶχεν ἀλλάξῃ πολύ. Ἦτανε καλλίτερα, ἔβηγε λιγώτερο. Μὰ πολλές μέρες εἶχαν περάσει καὶ πηγαίνοντας τὴν συνειθισμένην ὦρα εἰς τὸ λουτρό δὲν τὴν ἔβλεπα, καὶ πόσο μελαγχολικὸ μοῦ φαινότανε αὐτὲς τὲς ἡμέρες τὸ λουτρό. Τὴν εἶχα συνειθίσει, εἶχα μὲν γείνει φίλες.

Μὰ ἓνα πρωτὸ χωρὶς καθόλου νὰ τὸ περιμένω, τὴν εὔρηκα ποῦ.

Σηκώθηκε κ' ἔτρεξε κοντὰ μου πρώτη φορὰ, γιὰτὶ πάντα ἐγὼ τὴν ἐπλησίαζα πρώτη. Μοῦ ἔπικε τὸ χέρι καὶ μὲ φωνὴν ποῦ ἔτρεμε ἀλαφρὰ, ἀλαφρὰ μοῦπεν.

— Ἦλθα νὰ σὲ χαιρετίσω, γιὰτὶ τὸ ἀπόγευμα φεύγω.

Ἐνα βάρος μοῦ πλάκωσε τὴν καρδιά.

— Δὲν ἦλθα δὴ τόσες μέρες, μοῦπε, γιὰτὶ δὲν ἤμουν καλὰ κ' ἔπειτ' ἔτοιμαζόμουνα γιὰ τὸ ταξίδι.

Ἐκαθίσταμε κοντὰ δὲν ἔκαμα λουτρό αὐτὴν τὴν ἡμέρα. Ἀφοῦ εἶναι καὶ ὑστερὴ φορὰ, ἤθελα νὰ μείνω περισσότερο μαζὶ τῆς.

Ἦτανε εὐχριστημένη, ποῦ ἐφρευγε, ποῦ γύριζε σπίτι τῆς, εἰς τὴν οἰκογένειά τῆς.

Δὲν ἤθελα νὰ τῆς δείξω τὴν λύπη μου. Μοῦπε, ποῦ πάντα θὰ μὲ θυμᾶται, ποῦ ποτὲ δὲ θὰ μ' ἀλημονήσῃ τις στιγμὲς, ποῦ τῆς ἔκανα συντροφιά.

— Θὰ σοῦ γράψω, ὅταν θὰ γείνω καλὰ, νὰ εὐχριστηθῆς.

Ἡ δυστυχισμένη ἐπίστευε, ποῦ θὰ γείνη καλὰ!!!

Ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἡ στιγμὴν νὰ χωριστοῦμε, φιληθήκαμε γιὰ πρώτη φορὰ.

— Καλὸ ταξίδι, τῆς εἶπα, μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὰ μάτια.

Ἐκαταλάθαινα, ποῦ ἦταν ἡ ὑστερὴ φορὰ, ποῦ τὴν ἔβλεπα καὶ αὐτὸ ἔκανε τὴν καρδιά μου νὰ πονῇ. . . πολύ.

— Εὐχριστῶ, μοῦπε καὶ μ' ἀγκάλιασε κλαίοντας. Τὰ δάκρυά μας συναντηθήκανε, ποῖός ξέρει μὴ συναντηθήκανε κ' ἡ ἰδέες μας!

Μὰ ἡ κυρία Ἀρετὴ δὲν μᾶς ἄφησε πολλὴν ὦρα ἔτσι δὲν ἤθελε νὰ συγκινηθῆ ἡ ἀρρώστη. Μᾶς χώρισε, μὲ φίλησε κ' αὐτὴ καὶ γυρίζοντας εἰς τὴν Βίλμα εἶπε σὰν παρακάλεσμα.

— Βίλμα, ἄφησέ τὴν, τὴν κράζουσε.

III

Τὸ καλοκαίρι εἶχε περάσει καὶ μαζὶ μ' αὐτὸ ἐπάψανε τὰ λουτρά κ' ὁ ὤμοφος βροχῶν περιπάτος τῆς Γαρίτσας μὲ τὴν δροσιά. Ἦλθε τὸ φθινόπωρο, ἄλλαξε ἡ φύσις, ἀλλάξανε κ' ἡ συνήθειες κ' ἡ δικασκέδασες τοῦ καλοκαιριοῦ.

Πέρασε πολλὸς καιρὸς ἀπ' ὅταν ἐφυγε καὶ μπορῶ νὰ πῶ, πῶς τὴν εἶχα λησμονήσει ἂν καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐθυμόμουνα πολύ.

Εἶνε κ' ἡ ἐνθύμησι σὰν τὸ χαραχμμένο ὄνομα εἰς τὴν ἀμμουδιὰ τῆς ἀρογιαλιᾶς.

Μπορεῖ νὰ μείνῃ αἰώνιο, ὅσο τὸ βῆμα τοῦ ἀδιάφορου δικασκῆτῆ δὲν τὸ πετᾶσῃ, ὅσο τὸ παιγνιδιάρικο κῆμα δὲν τὸ ἀρπάξῃ εἰς τὰ νερά του. Τὸ πᾶτησε ὁ διαβάτης, ἔριξε τὸ κῆμα τὰ γαλανὰ νερά του ἀπάνου του, πάει. . . σβύστηκε.

Μὰ μιὰ βροδεὶὰ γυρίζοντας σπίτι, εὔρηκα ἓνα γράμμα πένθιμο. Κύτταξα τὴν διεύθυνσι, γιὰ νὰ καταλάβω τὸ χαρακτῆρα, μοῦ ἦταν ἀγνωστος.

Μὲ περιέργειαν τᾶνοιξα καὶ διάβασα αὐτὰ τὰ λίγα λόγια.

«Δεσποσύνη Εἰρήνη,

» Ἡ Βίλμα πέθανε τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ, ἔπειτα ποῦ ὑπόφερε πολύ. Λίγες μέρες πρὶν, θυμῆθηκε μίαν ὑπόσχεσι, ποῦ σοῦ εἶχε δώσει, νὰ σοῦ γράψῃ ὅταν θὰ γείνη καλὰ. Δὲν εἰμπόρεσε νὰ τὴν κρατήσῃ. Ὁ βίος τῆς ἦτανε μακρύτερο, κάθε μὲρα χειρότερον. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ πιστέψῃ, ποῦ σ' ἀληθιμότησε καὶ γι' αὐτὸ μοῦπε νὰ σοῦ γράψω τὸ θάνατό τῆς. Συχνὰ σὲ μελετοῦσε, ἡ καυμένη! σ' ἀγαποῦσε πολύ! » Πικραίνει γιὰ κείνην.

Ἀρετὴ».

«Πικραίνει γιὰ κείνην!!! Κ' ἔχει ὁ μάρτυρας ἀνάγκη ἀπὸ προσευχῆ, ἔχει ἀνάγκη ὁ μάρτυρας ἀπὸ μεσίτου χεῖλι; Ἐκρυψα τὸ πρόσωπο εἰς τὰ δύο μου χέρια κ' ἔκλαψα, κ' ἔκλαψα πολύ.

Κέρκυρα

Εἰρήνη Γ. Ζαβιτσιάνου

ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΛΑΔΣΤΩΝΑ

Ἀναδημοσιούμεεν καὶ ἡμεῖς χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας τὸ ὄρατον πρὸς τὸν Γλαδστονα ποιήμα τοῦ κ. Ἀριστομένους Προβελέγγου.

Τρεῖς Κόσμοι ἠρώσες μὲ θαυμαστὴ ἀρμονία
μὲς ἔς τὴν καρδιά σου, μὲς ἔς τὸν πάμφωτό σου νοῦ.

Σὲ κόσμοι τρεῖς θεμελιώσες τὴν αἰωνία,
ἀφθαρτὴ μνήμη μεγαλειοῦ φωτειοῦ.

Κόσμων τριῶν σ' ἐπέτισε σοφία,
σ' ἀνύψωσαν τρεῖς κόσμοι μέχρι οὐρανοῦ.

Ἡ βαθυνώμοση σοφία τοῦ ἀρχαίου,
ἡ ποιησις τοῦ κόσμου τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Τὰ λόγια τὰ θεόπνευστα τοῦ Ναζωραίου,
μὲ τὴν μαγεία πάθους γιανθρωπικοῦ.

Ἡ ἀκατάσχετη ὀρμὴ τοῦ νέου
πρὸς ζήτησις ὠτειρεμένου ἰδανικοῦ.

Ὁρμησις ἔξω ἀπὸ τὸν πειρητὸν ἀέρα
βίαια βαρβάρου καὶ προλήψεων σκοτεινῶν,
σὲ γιανθρώπων Δικαιοσύνης σφαῖρα,
κ' ἀνοιξες πύλας ὀριζόντων μακρυνῶν,
ποῦ λατρεῖς νὰ φθάσ' ἡ γῆ μιὰ μέρα,
μὲς ἀπὸ τῶν πολέμων τὸν ὠκεανόν.

Ἦτορ ὁ βίος σου μιὰ πάλιν εὐλογημένη
γιὰ τῶν λαῶν τὰ δίκαια τὰ ἱερά,
πάλιν χωρὶς σημεῖα ματοκλιμένη,
χωρὶς πολέμους, ὄργανα τὰ φοβερά,
πάλιν ροδοστεφάνωτη, ἐμπνευσμένη
ἀπ' τῆς εἰρήνης τὴν ἀθάνατην περιστέρα.

Ὁ θαυμασμός τοῦ Ὑψους, ἡ θερμὴ λατρεία,
ὁ τόσος πόνος καὶ τὸ δάκρυ τὸ πικρὸν
σὲ μιὰν ἀτέλειωτην ἐνάουρον εὐλογία
γύρω ἔς τὸν μέγαρ, τὸν τρισέβαστον νεκρὸν
τῆς γῆς τὴν λάμψι καὶ τῆς γῆς τὴν δυστυχία,
τὸν μέγαρ κόσμον καὶ τὸν κόσμον τὸν μικρόν.

Ἡ οἰκουμένη σὲ περθεῖ, σὲ κλαλεῖ τώρα,
ὦ τέλειο πνεῦμα, ὦ γλυπτότατη καρδιά.
Ἡ δόλια κλαλεῖ Ἀνατολή σου μαυροφόρα,
κλαῖν τὰ διωγμένα, σκλαβωμένα τῆς παιδιὰ,
ποῦ μὲ τοῦ νοῦ, μὲ τῆς ἀγάπης σου τὰ δῶρα,
τὰ γλύκασις σὲ τὴν ἐρημὴν τῶν σκοτιδιὰ.

Εὐγνώμοση γιὰ τὴν ἀτίμητή σου χάρι
σοῦ στέλλ' ἡ σεβασμὰ τῆς Ἑλλάδος γῆ
τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς τὸ ἀθάνατο θεμάρι,
ἀνθὴ ποῦ εἰς τὴν ἐρείδιὰ τῆς ἔχουν βγῆ,
δροσολοσμένα μὲ δακρῶν μαργαριτάρη,
μὲ μιαν ἀκτίνα τοῦ φωτός τῆς χρυσαυγῆ.

Θὰ μελοῦν φωτογράφα εἰς τὸν αἰῶνα
τὰ ἔργη σου! τ' ἀστέρια τῶν κατακτητῶν
καὶ τῶν ἠρώων καὶ τῶν Καισάρων τ' ἀνδροφόνα,
θὰ τ' ἀμαυρώσῃ τ' ἄστρο σου τ' ἀγαπητὸν
μὲ τὴν γλυκεῖά του, γαλήνην του λαμπροῦ,
ἀνέσπερον, πανύψηλον, εὐλογητόν!

Ἀριστομένης Προβελέγγου

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ

(Συνέχεια)

Μέτρα... εἰν ἄπειροι οἱ φευγάτοι, Τόσοι, τόσο ἀνταμωμένοι
Ὅπου φεύγοντας δειλοῦν. Ἐπειτοῦντο ἀπὸ τὴν γῆ,
Τὰ λαβόμενα εἰς τὴν πλάτη Ὅσοι εἰν ἄδικα σφαγμένοι
Δέχοντ', ὅστε ν' ἀναβοῦν. Ἀπὸ τούρικην ὀργή.

Ἐκεῖ μέσα ἀκαρτερεῖτε
Τὴν ἀφεύγατη φοβρά.
Νά, ὡς φθάσει ἀποκριθῆτε
Ἐς τῆς νυκτὸς τὴ σκοτεινιά.

Ἀποκρίνονται, καὶ ἡ μάχη
Ἐστὶ ἀρχίζει, ὅπου μακρὰ
Ἀπὸ ράχῃ ἐκεῖ ἔσ' ἔραχη
Ἀντιβούζε φοβερά.

Ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια,
Ἀκούω σμίξιμο σπαθῶν,
Ἀκούω ζύλα, ἀκούω πελέκια,
Ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν.

Ἄ! τί νύκτα ἦταν ἐκεῖνη
Ποῦ τὴν τρέμει ὁ λογισμός;
Ἄλλος ὕπνος δὲν ἐγένη
Πάρεξ θάνατος πικρός.

Τῆς σκηνῆς ἡ ὦρα, ὁ τόπος,
Ἡ κραυγῆς, ἡ ταραχή,
Ὁ σκληρόψυχος ὁ τρόπος
Τοῦ πολέμου καὶ οἱ καπνοί,

Καὶ ἡ βρονταῖς καὶ τὸ σκοτάδι,
Ὅπου ἀντίσκοφε ἡ φωτιά,
Ἐπαράστειαν τὸν ἔδη
Ποῦ ἀκαρτερεῖ τὰ σκυλιά.

Τ' ἀκαρτερεῖ. Ἐφαίνοντ' ἴσκιος
Ἀναρίθμητοι γυμνοί,
Κόραι, γέροντες, νεανίσκοι,
Βρέφη ἀκόμη εἰς τὸ βυζί.

Ὅλη μαύρη μυρμηγκιάζει
Μαύρη ἡ ἐντάφια συντροφιά,
Ἐὶν τὸ ροῦχο ὅπου σκεπάζει
Τὰ κρεβάτια τὰ ἑστερνά.

Τόσα πέφτουσε τὰ θερι-
σμένα ἀστάχια εἰς τοὺς ἀγρούς.
Συεδὸν ὅλα ἐκεῖ τὰ μέρη
Ἐσκεπάζοντο ἀπ' αὐτοῦ.

Θυμωφῆγγει κένεν' ἄστρο,
Καὶ ἀναδύοντο μαζὶ,
Ἀναβαίνοντας τὸ κάστρο
Μὲ νεκρώσιμη σιωπή.

Ἐστὶ χίμου εἰς τὴν πεδιάδα,
Μὲς τὸ δάσος τὸ πυκνόν,
Ὅταν στέλνῃ μίαν ἀχνάδα
Μισοφῆγγαρο χλωμό,

Ἐὰν οἱ ἄνεμοι μὲς τ' ἄδεια
Τὰ κλαδιὰ μουγκοφουτοῦν,
Σειοῦνται, σειοῦνται τὰ μυρῆδια,
Ὅπου οἱ κλόνοι ἀντικτυποῦν.

Μὲ τὰ μάτια τοὺς γυροῦσαν,
Ὅπου εἰν αἵματα πηχτά,
Καὶ μὲς τ' αἵματα χορεύσαν
Μὲ βρυχίσματα βραχνά,

Καὶ χορεύοντας μανίζου
Εἰς τοὺς Ἑλληνας κοντά,
Καὶ τὰ στήθια τοὺς ἐγγίζου
Μὲ τὰ χέρια τὰ ψυχρά.

Ἐκεῖ τὸ ἐγγισμα πηγαίνει
Βαθὰ μὲς τὰ σωθικά,
Ὅθεν ὅλη ἡ λύπη βγαίνει,
Καὶ ἄκρα αἰσθάνονται ἀσπλαγχνιά.

Τότε αὐξάνει τοῦ πολέμου
Ὁ χορὸς τρομακτικά,
Ἐὶν τὸ σκόρπισμα τοῦ ἀνέμου
Ἐς τοῦ πελάου τὴν μοναζιά.

ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΑΝΕΜΩΝΗΝ!

Εἰς σὲ τοὺς στίχους μου δωρίζω
Ὁ αἱματόχροος ἀνεμώνη
Ἦν ἐντὸς ρυακος γαιθροῦ
Μίαν ἡμέραν ἀντικρῶ
Ἐν ᾧ περιπάτου μόνη
Μέσω χιλιόχροντος ἀγροῦ.

Εἰς σὲ τοὺς στίχους μου δωρίζω
Ὁ αἱματόχροος ἀνεμώνη
Ἀνθος τῆς δούλης πάλιν γῆς
Ἐν ᾧ μὲ δάκρυ σὲ ραντίζω
Καὶ θλιβεροὶ μὲ πνίγουν στόνοι
Ὡς μυκωμένη καταιγίς.

Αἶμα καὶ δάκρυ μ' ἐνθυμίζου
 ὦ τρυφερά μου ἀνεμώνη
 Τὰ πεταλά σου τὰ ὑγρά
 Αἶμα καὶ δάκρυ τὰ ποτίζου
 Τὴν γῆν ποῦ τώρα στεφανώγει
 Μ' ἄνθη τὸ ἔαρ δροσερά.

Εἰς σὲ τοὺς στίχους μου δωρίζω
 Εἰς σὲ, μικρά μου ἀνεμώνη
 Τῆς αἰμοβρέχτου ταύτης γῆς
 Ἦν ἐλευθέραν, τὸ ἐλπίζω
 Ἐντὺς βραχέος τὰ μυρώρη
 Πάλιν ἢ δρόσος τῆς αὐγῆς.

Ἐν Βώλῳ κατὰ Φεβρουάριον]98

Ξανθίπη Ι. Καλοσύνη

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Δ. Γ. Κ]πολι. Ἐπιστολή μετὰ διευθύνσεως καὶ 74 φρ. χρ. ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας. — Κον Ν. Ε. Μπ. Τούλιζα. Νέοι συνδρομηταὶ ἐνεγράφησαν Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς δι' εὐγενῆ φροντίδα. Ἀποδείξεις ἀποστέλλονται. — Κον Ε. Μ. Πειραιᾶ. Διατὶ ὄχι; Εἶναι τόσον εὐχάριστον νὰ ἀνακαλύπτῃ τις τοιοῦτους θησαυρούς. — Κον Αἰ. Μ. Κάϊσον. Παρατηρήτε. Οὐ παντὸς πλὴν εἰς Κόρινθον. Ἐλπίζω ὅτι θὰ προτιμήσῃτε τὴν εἰλικρινῆ αὐτὴν κρίσιν μου ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ ἐκτεθῆτε εἰς τὸ πολὺ κοινόν. — Κον Ε. Γ. Βραϊλαν. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Ἡ ὁμὰς τῆς πόλεώς σας πολλὰ θὰ προσδοκᾷ παρ' ὑμῶν. — Δα Κ. Γ. Ροσσόθιον. Ἐπιστολή μετὰ φρ. 26 ἐλήφθη. Θὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁμῶς τὰ ἀποσταλέντα εἶναι περισσότερα. Ἡ «Ζωὴ ἐνός ἔτους» σᾶς ἐστάλη. — Κον Α. Μ. Σιμπὴν Καράτερ. Ἐπιστολή σας μετὰ φρ. χρ. 16 ἐλήφθη. Νέα συνδρομητρία ἐνεγράφη. Εὐγνωμονῶ δι' εὐγενῆ φροντίδα. Θὰ ληφθῆτε ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν κλήρωσιν. — Κον Δ. Ψ. Σμύρνην. Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται. — Κον Αἰ. Μ. Ζάκυνθον. Ἐπιστολή σας μετὰ χρημάτων ἐλήφθη. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας. — Κον Αἰ. Αν. Βίρκετ ἔλ σάμ. Εὐχαριστῶ δι' ἀποσταλεῖσαν συνδρομὴν καὶ ἀντίτιμον «Ζωῆς ἐνός ἔτους». Ἀλλὰ δὲν μοὶ λέγετε πῶς θὰ διαθέσω τὰ ὑπολειπόμενα 3 φρ. Θέλετε νὰ καταλογι-

στοῦν ἀπέναντι τῆς συνδρομῆς σας τοῦ ἐρχομένου ἔτους; — Κον Στ Β. Ἀλεξάνδρειαν. Νέα ἐνεγράφη. Ζητούμεναι ἀποδείξεις ἀποστέλλονται. — Δα Μ. Ζ. Σῆρον. Νέα συνδρομητρία ἐνεγράφη. Συμμορφούμεναι ἐντελῶς μετὰ τὰ γραφόμενά σας. Φύλλα καὶ ἀποδείξεις ἀποστέλλονται. — Κον Σ. Λ. Κ]πολι. Ἀνομῆνα ἀνοπομόνως ἀποτέλεσμα εὐγενῶν ἐνεργειῶν σας. — Κον Μ. Κ. Βραϊλαν. Ἐλήφθησαν. — Δα Εἰ. Σ. Ληξούριον. Ἐπιστολή σας μετὰ 55 φρ. ἐλήφθη. Μυρίας εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα εἰσπράξεως. Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας. — Δα Μ. Μ. Βραϊλαν. Ἐπιστολή σας μετὰ φρ. 28 καὶ 90 ἐλήφθη. Ἐνοῶ καλῶς ὅλα ὅσα μοὶ γράφετε. Ἐνήργησα, ὡς σᾶς ἔγραφα τὰ δέοντα παρὰ ταῖς κυρίαίς, ἄς μοὶ ὑπεδείξατε. Θὰ σᾶς γράψω προσεχῶς λεπτομερείας. — Κον Ι. Σβ. Πύργον (Βουλαγαρίας). Ἐπιστολή σας μετὰ φρ. χρ. 160 ἐλήφθη. Ἐνοῶ ὅλην τὴν ἀναιρέτητα τῆς φροντίδος τῶν εἰσπράξεων καὶ διὰ τοῦτο σᾶς εὐγνωμονῶ ἀπέριως. Θὰ προσπαθῆσω νὰ συμμορφωθῶ μετὰ τὰς ὁδηγίας σας. — Κον Κ. Γ. Λευκωσίαν. Θὰ σᾶς γράψω προσεχῶς. — Κον Ε. Μ. Πάτρας. Βεβαίως δύνασθε νὰ τὰ ἐκθέσητε, ἐὰν ὅπως δήποτε εἶναι ἄξια λόγου. — Κον Οὐ Κ. Ν. Τεργέστην. — Κον Θ. Κ]πολι. Βεβαίως ἐλήφθη ἐπιστολή σας καὶ ἐδόθησαν τὰ ἀποστελλόμενα 12 φρ. χρ. ὅπου εἶδε κατὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν» σχετικὴν περὶ τούτου μεσίαν. Ἡ νέα ταινία δὲν εἶχε τυπωθῆ ἀκόμη καὶ διὰ τοῦτο ἐστέλλετο ὑπὸ τὴν παλαιάν διευθύνσιν. — Κον Θ. Γ. Βάρναν. Ἐπιστολή μετὰ φρ. 100 ἐλήφθησαν. Γράφομεν, ἀποστέλλουσαι νέας ἀποδείξεις. — Κον Α. Ε. Ἀλεξάνδρειαν. Δὲν καταλαμβάνω τίποτε ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. Εἰς πῆν μίαν ἐπιστολήν σας γράφετε περὶ κυρίας, εἰς τὴν ἄλλην περὶ κυρίου. Ἐπὶ τέλους τί εἶσθε κυρία ἢ κύριος; — Δα Μ. Π. Ζάκυνθον, Α. Κ. Καλαρρῦτας, Κ. Θ. Τραπεζοῦντα, Μ. Ρ. Σέριφον, Μ. Κ. Τρίπολι. Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Γλόκισμα Φράουλα. Ἀνοίξετε φύλλον, τοῦ ὁποίου τὴν ζήμην κατασκευάζετε μετὰ 70 φρ. καλὴν φαρίαν, μετὰ 50 φρ. βούτυρον φρέσκο, καὶ μετὰ ὀλίγες κουταλιὰς γάλα. Βουτυρώνετε τὸ ταψὶ σας ἐξαπλώνετε μέσα τὸ φύλλον σας. Ἐπ' αὐτοῦ θέτετε ἐν χαρτὶ βουτυρωμένο καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ δεύτερον φύλλον. Τὰ βάζετε νὰ ψηθοῦν εἰς τὸν φούρνον, χωρὶς νὰ κοκκινίσουν. Τὰ βγάζετε ἀπὸ τὸν φούρνον. Ἐχετε πλυμένες καὶ καθαρισμένες τῆς φράουλας σας μετὰ λεμόνι. Τὰς τοποθετεῖτε μεταξὺ τῶν δύο φύλλων. Κατασκευάζετε σιρόπι μετὰ 150 φρ. ζάχαριν καὶ 150 φρ. κρασί, τὰ περιχύνετε. Τὰ βάζετε εἰς τὸν φούρνον.

5

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

5

Η ΑΜΑΞΑ

Ἄ Δυπὲν ἀνέλαβε νὰ ἀπαντήσῃ, ἐξοικειωμένος ἄλλως τε νὰ λέγῃ μικρὰ ψεύδη, ἵνα σώξῃ τοὺς φίλους του.

Ὅταν ἐφθάνομεν εἰς τὸ μέγαρον, ἡ ἄμαξά σας ἀπεμακρύνετο. Ἐτρέξαμεν νὰ σᾶς προφθάσωμεν διὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξωμεν ἀπὸ τὸ ἀγοραῖον ὄχημα, ἀλλὰ μετὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην βροχὴν, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν σᾶς προεπεράσαμεν...

— Καὶ σύ, ἀγαπητὴ μου Ἀλβέρτη, εἶπεν ὁ Φλωράν, δὲν ἐξεπλάγης, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἄμαξάν μας εἰς τὴν αὐλήν;

— Ναί, ναί, ποῦ ἐξεπλάγην καὶ πολὺ συνεκινήθην ἰδίᾳ, ὅταν ὁ Πέτρος μοῦ εἶπεν: Ὁ κύριος περιμένει τὴν κυρίαν ἐπάνω. Ἡμῶν συγκεκινημένη διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτὴν φροντίδα.

Κατὰ τὸν μικρὸν αὐτὸν συζυγικὸν διάλογον ὁ Δυπὲν ἐπαρουσίαζε τοὺς πίνακας τοῦ εἰς τὴν κ. Jaquet: αἱ διαταγαὶ σας ἐξεπληρώθησαν. Αἱ σημεριναὶ εἰδήσεις πολὺ εὐχάριστοι. Αἱ ἄξια ἀναβαίνουν. Καὶ χαιρετίσας ἐξῆλθε.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἤθελα νὰ σοῦ κάμω μίαν ἐκπληξίν, εἶπεν ἡ Γιλβέρτα, ῥίπτουσα τὸ ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς σάλι μικρὸν. Ἡθελα νὰ σοῦ

δείξω τὸ φόρεμά μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν γνώμην σου. Τὸ corsage τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ ντεκολτέ;

— Ἰσως. Ἀλλὰ θὰ εἶμαι ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ τὴν ἰδέαν ταύτην. Ἡ κυρία ἔκαμε θαύματα τέχνης...

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον μου, ἀπήντησεν ἡ νέα γυνή. Ἐκτύπησε τὸν κώδωνα καὶ δύο νεάνιδες, εἰσελθοῦσαι, ἔφεραν τὰ φορέματα τῆς κ. de Gavre. Καὶ ἐνῶ ἡ κόμησσα ἐνεδύετο, ἡ κ. de Gavre προσέθεσε: Σήμερον ἔγεινεν εἰς τὴν Μαγδαληνὴν εἰς ὠραῖος γάμος. Αἱ ἐνδυμασίαι ἦσαν ποικίλαι καὶ ὠραῖαι. Ἡ τῆς κ. Ζ. ἐξεῖχεν ὄλων τῶν ἄλλων. Εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιόν μας. Ἦτο πλήθος. Ἡθέλῃσα νὰ ἴδω.

— Μεθ' ὅλον τὸν κακὸν καιρὸν:

— Μετ' ἀνυσύχησεν ὀλίγον ἡ βροχὴ, ἀκριβῶς διότι ἐφοβούμην ὅτι θὰ με ἐπεριμένετε. Εὐτυχῶς εὗρον καλὸν ὄχημα καὶ ἤλθα ἐγκαίρως, χωρὶς μεθ' ὅλα τὰ ἀπρόοπτα νὰ μου συμβῇ κακόν. Τώρα ὁ καιρὸς ἤλαξεν. Ὁ ἥλιος μετὰ τὴν βροχὴν. Ὅλα εἶναι καλὰ ὅταν τὸ τέλος εἶναι καλόν.

* *

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἡ ἄμαξα τοῦ κ. καὶ τῆς κ. de Gavre διηθύνετο πρὸς τὴν ὁδὸν Varenne. Ὁ ἄνεμος εἶχε διασκεδάσει τὰ νέφη. Ἡ Γιλβέρτη ἦτο ἡ εὐχάριστη μὲν πλησίον τοῦ Φλωράν, ὁ ὁποῖος ἐμνολόγει καθ' ἑαυτόν.

Εἰς σύζυγος ἡμπορεῖ νὰ παρεκτρέπεται ὅσον θέλει. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἡ γυναῖκα του εἶναι πάντοτε καὶ καλλιτέρα καὶ εὐχαριστοτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας.

Τ Ε Λ Ο Σ